

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Феценець-Сарачілової Марії Михайлівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини першої статті 26 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“

Київ
24 вересня 2025 року
№ 154-3(I)/2025

Справа № 3-165/2025(333/25)

Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Петришина Олександра Віталійовича – головуєчого,
Кичуна Віктора Івановича,
Олійник Алли Сергіївни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Феценець-Сарачілової Марії Михайлівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини першої статті 26 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49–51, ст. 376) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Олійник А.С. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернулася Феценець-Сарачілова М.М. із клопотанням перевірити на відповідність частині другій статті 8 Конституції

України (конституційність) абзац перший частини першої статті 26 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами (далі – Закон).

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 26 Закону „особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років за наявності страхового стажу не менше 15 років по 31 грудня 2017 року“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Феценець-Сарачілова М.М. звернулася до Івано-Франківського окружного адміністративного суду з позовом до Головного управління Пенсійного фонду України в Івано-Франківській області, Головного управління Пенсійного фонду України у Львівській області про визнання дій протиправними та зобов’язання вчинити дії, в якому просила визнати протиправним та скасувати рішення Головного управління Пенсійного фонду України у Львівській області від 20 лютого 2024 року № 0916300018878 про відмову у призначенні пенсії за віком та зобов’язати призначити пенсію за віком з 12 лютого 2024 року.

Івано-Франківський окружний адміністративний суд рішенням від 24 червня 2024 року, залишеним без змін постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 25 червня 2025 року, у позові відмовив.

Суди першої та апеляційної інстанцій, відмовивши Феценець-Сарачіловій М.М. у позові, керувалися тим, що на дату звернення із заявою про призначення пенсії Феценець-Сарачілова М.М. не досягла віку 60 років, встановленого статтею 26 Закону, тому рішення Головного управління Пенсійного фонду України у Львівській області від 20 лютого 2024 року № 0916300018878 про відмову в призначенні пенсії не підлягає скасуванню.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду ухвалою від 23 липня 2025 року відмовив у відкритті касаційного провадження

за касаційною скаргою Феценець-Сарачілової М.М., оскільки касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню.

3. Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності Конституції України оспорюваного припису Закону, суб'єкт права на конституційну скаргу зазначає, що згідно зі статтею 26 Закону „право на пенсію мають жінки після досягнення 60 річного віку, яким звужено соціальні права, а саме збільшено граничний вік особи для виходу на пенсію“, водночас відповідно до статті 12 Закону України „Про пенсійне забезпечення“ „право на пенсію за віком мають: чоловіки – після досягнення 60 років і при стажі роботи не менше 25 років; жінки – після досягнення 55 років і при стажі роботи не менше 20 років, в частині звуження соціальних прав жінок“.

Феценець-Сарачілова М.М. наголошує, що, „розпочинаючи свою трудову діяльність <...> об'єктивно передбачала настання відповідних наслідків, а саме призначення пенсій у віці 55 років <...> зміна умов призначення пенсії за віком жінкам призвела до такого нормативного регулювання призначення пенсії, яке суттєво вплинуло на очікування“, що порушує принцип верховенства права, складовою якого є юридична визначеність.

На підтвердження своїх доводів суб'єкт права на конституційну скаргу посиляється на окремі приписи Конституції України, Закону, законів України „Про правотворчу діяльність“, „Про пенсійне забезпечення“, Кодексу адміністративного судочинства України, на рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі та у справах інших осіб.

4. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України керується таким.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове

клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що Феценець-Сарачілова М.М. не навела обґрунтування тверджень щодо неконституційності абзацу першого частини першої статті 26 Закону та порушення своїх конституційних прав, а фактично висловила незгоду із законодавчим урегулюванням питання порядку призначення пенсій за віком, чим не дотримала вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Феценець-Сарачілової Марії Михайлівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого

частини першої статті 26 Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**